

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

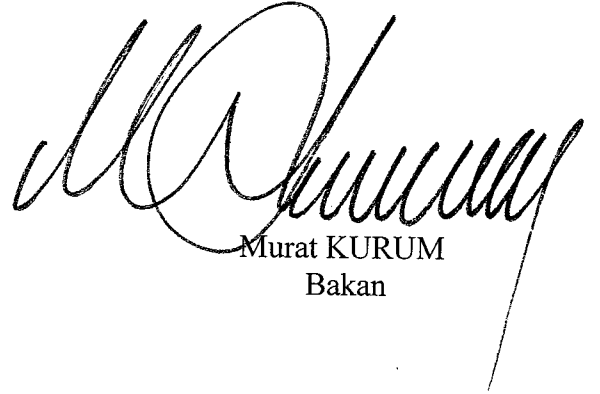
Sayı :30824082-610-13094613
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

22 Temmuz 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Liste ve Ekleri (1 Takım)

BURSA MİLLETVEKİLİ
SAYIN YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU'NUN
TBMM 7/24397 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR

SORULAR

Aydın'ın Karpuzlu ilçesi Hatipkişla ve Ovapınar köylerinde yaşayan vatandaşlar, son yıllarda faaliyet alanları genişleyen **Feldspat ve Kuvars madenlerinin** çevreye ve yaşam alanlarına verdiği zararlar konusunda ciddi endişeler taşımaktadır. Maden faaliyetleri nedeniyle bölgenin doğal dokusu bozulmakta, tarım arazileri ve su kaynakları zarar görmekte, orman alanları tahrip edilmektedir. Ayrıca, **ÇED** süreçlerinin atlanması ve halkın katılımının sağlanmaması gibi sorunlar da mevcuttur. Bu durum, bölgedeki yaşam kalitesini ciddi şekilde tehdit etmekte ve gelecek nesillere temiz bir çevre bırakma sorumluluğumuzu zedelemektedir. Bu nedenle, Bakanlığın konuya ilişkin açıklama yapması ve gerekli önlemleri alması büyük önem taşımaktadır.

Buradan hareketle;

SORU 1- Aydın'ın Karpuzlu ilçesi Hatipkişla ve Ovapınar köylerinde faaliyet gösteren Feldspat ve Kuvars madenlerinin çevreye ve yerel halkın yaşam alanlarına olan etkileri konusunda Bakanlık olarak yapılan incelemeler ve alınan önlemler nelerdir?

SORU 2- Maden işletmelerinin genişletme çalışmaları sırasında Çevre Kanunu ve Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) süreçlerine uyulup uyulmadığı konusunda Bakanlığınızın denetimleri ne durumdadır? ÇED süreçlerinin atlanması veya muafiyet kararları verilmesiyle ilgili bir inceleme yapılmış mıdır?

SORU 3- Maden işletmelerinin eski ocak alanlarının rehabilitasyonu konusunda yükümlülüklerini yerine getirip getirmediği Bakanlığınız tarafından denetlenmekte midir? Bu konuda herhangi bir yaptırım uygulanmış mıdır?

SORU 4- Maden faaliyetlerinin bölgedeki yeraltı ve yerüstü sularına olan etkileri konusunda Bakanlığınızın yaptığı araştırmalar ve alınan önlemler nelerdir? Su kaynaklarının kirlenmesi veya tükenmesi riskine karşı ne gibi tedbirler alınmaktadır?

SORU 5- Bölgedeki zeytinlikler, incir bahçeleri ve diğer tarım alanlarının maden faaliyetlerinden zarar görmemesi için Bakanlığınız tarafından alınan önlemler nelerdir? Tarım arazilerinin korunmasına yönelik herhangi bir çalışma yürütülmekte midir?

SORU 6- Sarıkışık Devlet Ormanı alanının maden sahalarına dönüştürülmesiyle ilgili olarak Bakanlığınızın görüşü nedir? Orman alanlarının korunmasına yönelik herhangi bir çalışma yürütülmekte midir?

SORU 7- Bölgedeki yerel halkın maden faaliyetlerine ilişkin endişeleri ve mağduriyetleri konusunda Bakanlığınızın yaptığı çalışmalar nelerdir? Halkın katılımı sağlanarak dengeli bir çözüm süreci yürütülmekte midir?

SORU 8- Bakanlığınız , bölgedeki çevre kirliliği ve doğal yaşam alanlarının tahribatının önlenmesi için ne gibi somut adımlar atmaktadır? Bu konuda yerel halkın taleplerini dikkate alan bir politika izlenmektedir.

CEVAPLAR

Bakanlığımızın Çevresel Etki Değerlendirilmesi (ÇED) Yönetmeliği kapsamında oluşturduğu komisyon üyeleri; Kurum / kuruluşlarının farklı meslek disiplinine sahip ve kurumun ilgili Kanun ve Yönetmelikleri çerçevesinde kurumları adına görüş bildiren üyelerden oluşmaktadır. Bakanlığımızca / Komisyon üyesi kurumlarca ÇED raporu özel formatında gerekli görüldüğü durumlarda bilimsel raporların hazırlanması talep edilmektedir. ÇED Yönetmeliği'nin 9. maddesi gereğince ÇED sürecine halkın katılımını sağlamak, proje hakkında bilgilendirmek, görüş ve önerilerini almak amacıyla Halkın Bilgilendirilmesi ve Sürece Katılımı Toplantısı yapılmaktadır. Ayrıca ÇED süreci şeffaf bir süreç olup, Bakanlığımıza iletilen tüm öneri ve itirazlar ÇED süreci içerisinde komisyon tarafından değerlendirilmektedir.

Ayrıca ÇED Yönetmeliği kapsamında verilen "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı" ya da "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararı" bir projede faaliyete başlanması için gerekli, ancak yeterli olmayıp ÇED kararı alınmasına müteakip mer'i mevzuat uyarınca ilgili kurum ve kuruluşlardan izin onay ve/ veya ruhsat alınmadan yatırıma başlanması mümkün değildir.

Diğer taraftan Bakanlığımıza / İl Müdürlüklerimize yapılan her başvuru sonucunda ÇED Olumlu Kararı ya da "ÇED Gerekli Değildir" kararı alınamamakla birlikte; ÇED sürecinde gelen şikâyet sonrasında veya söz konusu faaliyetin belirtilen alanda gerçekleştirilip gerçekleştirilmeyeceği hususunda ilgili kurumların kendi mevzuatları uyarınca ÇED alanlarında alan değişiklikleri yapılabilmektedir.

Madencilik projelerinde, ÇED Yönetmeliği Ek-1 ve Ek-2 Listeleri kapsamında Bakanlığımıza / İl Müdürlüklerimize başvuru yapılmakta ve değerlendirmelerde ilgili mevzuatlara göre yapılmaktadır. Ayrıca, orman alanlarında maden faaliyeti konusunda ise ilgili kurum olan Tarım ve Orman Bakanlığı (Orman Genel Müdürlüğü) ÇED süreçlerinde İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu'nda yer almaktadır.

Ayrıca, Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatının denetimle yetkilendirilmiş personelleri tarafından, faaliyetlere yönelik olarak planlı, ani ve şikayetler üzerine çevre denetimleri ve Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) İzleme-Kontrol çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

ÇED İzleme-Kontrol ve Çevre Denetimi çalışmalarında ÇED kararı bulunan projeler yerinde incelenerek gerek ÇED Raporları gerekse Proje Tanıtım Dosyaları'nda yer alan taahhütler doğrultusunda çalışılıp çalışılmadığı ve bu taahhütler kapsamında yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediği hususları irdelenmekte, aykırılıkların tespit edilmesi halinde 2872 sayılı Çevre Kanunu gereğince idari yaptırımlar ve para cezaları uygulanmaktadır.

Bu kapsamda, Bakanlığımızca son 3 yıl içerisinde ülkemiz genelinde madencilik faaliyetlerine yönelik 17.597 adet ÇED İzleme ve Çevre Denetimi gerçekleştirilmiş olup, yükümlülüklerini yerine getirmeyen 1.148 işletmeye toplam 274.485.177-TL idari para cezası uygulanmış ve 488 işletmenin faaliyeti durdurulmuştur.

Önergedeki maden ocakları ile ilgili işletme ruhsatlarının verilmesi hususlarına ilişkin bilgilerin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü)'ndan edinilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.